

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 161/2020
30.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Стана Младеновић, адвокат из ..., против туженог „U.m.a.Architekten“ ДОО из Београда, кога заступа Божана Вучковић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, поништаја анекса уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2015/19 од 21.08.2019. године, у седници одржаној 30.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2015/19 од 21.08.2019. године у делу којим је потврђена првостепена пресуда у ставу трећем и четвртном изреке (поништај решења о отказу и реинтеграција).

У преосталом делу ревизија туженог **СЕ ОДБАЦУЈЕ** као недозвољена.

Образложење

Делимичном пресудом Првог основног суда у Београду П1 1209/14 од 31.10.2016. године, која је исправљена решењем истог суда од 12.04.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и поништен анекс VII уговора о раду од 29.04.2014. године као незаконит у целости. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и поништен уговор о раду од 05.11.2014. године као незаконит. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и поништена као незаконита решења туженог од 15.01.2015. и 20.01.2015. године. Ставом четвртим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и обавезана тужена да тужиљу врати на рад и распореди на послове шефа пројектног бироа у року од 15 дана по правноснажности пресуде. Ставом петим изреке, одбачена је тужба тужиље у делу којим је тражила да се обавеже тужени да је врати на одговарајуће послове у складу са стручном спремом.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2015/19 од 21.08.2019. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом, другом, трећем и четвртном изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија делимично неоснована, а делимично недозвољена.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код туженог на неодређено време почев од 31.05.2008. године на пословима шефа ... . Анексом VII уговора о раду од 29.04.2014. године распоређена је на послове архитекта за пројекат ББ како је назначено у тачки 1. наведеног анекса. Према овом анексу зарада тужиле износи 57.548,00 динара бруто. Закључењем овог анекса престао је да важи анекс VI уговора о раду од 30.05.2013. године док су остале одредбе уговора о раду од 31.05.2008. године остале неизмењене. Анекс VII уговора о раду тужила је примила 14.05.2014. године. Тужени није доставио обавештење о разлозима за понуду анекса, није навео рок у коме тужила треба да се изјасни о понуди, нити је обавестио о правним последицама одбијања понуде за закључење анекса. Странке су закључиле нови уговор о раду од 05.11.2014. године којим су престале да важе раније одредбе уговора о раду од 31.05.2008. године, а којим је тужила постављена на радно место млађи помоћник сарадника архитекте. Зарада према овом уговору је 38.500,00 динара бруто. Уговор о раду од 05.11.2014. године отказан је од стране послодавца решењима од 15.01.2015. године и решењем од 20.01.2015. године у коме је наведено да радни однос запослене престаје 21.01.2015. године. Није било никакве процедуре већ је директор донео решење на потпис и саопштио јој да је проглашава технолошким вишком.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су поништили решење туженог о отказу уговора о раду и обавезали туженог на реинтеграцију тужиле.

Према члану 179. став 5. тачка 1. Закона о раду послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Закон о раду не садржи критеријуме којих је послодавац дужан да се придржава при одређивању на које ће се запослене односити престанак потребе за радом, већ прописује поступак који се у том случају примењује и одређује права која је послодавац дужан да обезбеди запосленима за чијим је радом престала потреба. Програм решавања вишка запослених, послодавац је дужан да донесе када се стекне неки од услова из члана 153. овог Закона, у зависности од броја запослених који представљају вишак у односу на укупан броја запослених. Међутим, чак и у ситуацији када послодавац није у обавези да донесе Програм решавања вишка запослених, то му, супротно ревизијским наводима, не даје дискреционо право да без одређеног критеријума самостално одлучи који запослени представљају вишак, већ мора

образложити зашто у ситуацији смањења броја извршилаца отпушта одређеног радника. Разлози због којих баш одређени запослени представља вишак су нужни за законитост решења о отказу по овом основу. Реинтеграција тужиље у процес рада је последица поништаја решења о отказу (чл. 191. Закона о раду).

На основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

У преосталом делу ревизија није дозвољена.

Према члану 441. ЗПП ревизија је дозвољена у парницама у споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа.

У делу којим се ревизијом побијају одлуке којом су поништени анекс уговора о раду о распоређивању тужиље на одређено радно место и уговор о раду закључен за то радно место, ревизија није дозвољена у смислу цитиране законске одредбе јер није у питању спор о заснивању, постојању и престанку радног односа.

На основу члана 413. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић